

13/55

WYSTAWA GRAFIKI RUMUŃSKIEJ

W ARTYSTYCZNE BIURO 1955
WYSTAW ARTYSTYCZNYCH
W-wa, pl. Malachowskiego 3

L. p.

KOMITET WSPÓŁPRACY KULTURALNEJ Z ZAGRANICĄ

W Y S T A W A
GRAFIKI RUMUŃSKIEJ

*Centralne Biuro Wystaw Artystycznych
Wydawnictwo »Sztuka« Warszawa 1955*

* * * * *

Pierwszym w Polsce pokazem współczesnej plastyki rumuńskiej była otwarta przed kilku laty wystawa rumuńskiej karykatury politycznej. Barwne — przy całej swej czytelności — zamaszyste w rysunku, często szczerze zabawne, celne i ostre w pomyśle prace karykaturzystów rumuńskich takich jak: D a m a d i a n C i k, E u g e n T a r u i inni, spotkały się z bardzo pochlebną opinią zwiedzających wystawę i zdobyły sobie dużą popularność.

Pełniejszym przeglądem plastyki rumuńskiej była wystawa pokazana w warszawskiej „Zachęcie“ w r. 1955. Obok szeregu mocnych w wyrazie i formie rzeźb i prac malarskich, szczególnie podobała się publiczności polskiej niezwykle bogata i barwna rumuńska sztuka ludowa. Skromniej natomiast wówczas, poza znaną już i cenioną karykaturą polityczną, reprezentowany był dział grafiki. Dalszym pokazem w Polsce osiągnąć plastyki rumuńskiej, tym razem w zakresie architektury, była wielka wystawa zorganizowana w Warszawie wiosną roku ubiegłego.

Publiczność polska miała już zatem okazję zapoznać się z różnorodnymi osiągnięciami sztuki rumuńskiej. Najmniej jej jednak jest znana rumuńska grafika.

Wystawa obecna wypełnia w pewnym stopniu tę lukę. Obejmuje ona dość bogaty zbiór rysunków i akwarel oraz ilustracji książkowych. W mniejszym natomiast stopniu ukazują plakat oraz sporadycznie tylko okładkę książkową (prace *Cristea Mueller*) i tzw. małe formy graficzne (projekty znaczków pocztowych *Oswalda Adlëra* i *Zainea*).

Grafika rumuńska wiążąc się jak najściślej z życiem mas ludowych, dąży do jak najpełniejszej czytelności i komunikatywności. Znajduje ona oparcie, z jednej strony — w narodowych tradycjach, w twórczości wybitnych malarzy rumuńskich w XIX w., z drugiej zaś — w najdoskonalszych osiągnięciach grafików radzieckich (*Steriadi J. Al. Dziewczęta przy fortepianie*, *Roni Noel* ilustracje do książki *L. Tołstoja Anna Karenina*).

Prace grafików rumuńskich odznaczają się sumiennym studium natury i rzetelnym rysunkiem.

W ramach przyjętych założeń artystycznych cechuje je duża różnorodność tematyki, ujęć i środków plastycznych. Wiele z pokazanych na wystawie prac wyróżnia się wrażliwością obserwacji, wnikliwym studium człowieka, charakterem i siłą wyrazu (widoki *Mihai Camarut*, ilustracje *Corneliu Baba*, plakat *Iosifa Cova* i in.).

Obecna wystawa grafiki jest interesującym dopełnieniem poprzednio oglądanych w Polsce pokazów plastyki rumuńskiej. Przyczyni się ona niewątpliwie do pogłębienia wśród społeczeństwa polskiego znajomości sztuki i zarazem odbijającego się w niej życia narodu rumuńskiego, a tym samym i do dalszego jeszcze wzmocnienia serdecznych więzów przyjaźni i gorącej sympatii, jakie łączą oba bratnie narody.

Armand Vetulani

WYSTAWA GRAFIKI RUMUŃSKIEJ W POLSCE

W nowych warunkach, jakie stworzyło wyzwolenie, grafika rumuńska nabiera cech sztuki twórczej i żywej, współuczestnicząc aktywnie w zachodzących przemianach społecznych. Nawiązuje ona do świetnych tradycji klasyków rumuńskiego malarstwa — realistów epoki wiosny ludów: *Amanna*, *Grigorescu*, *Satmari*.

Spośród różnych dziedzin plastyki rumuńskiej, grafika jako jedna z pierwszych włączyła się do walki naszego narodu o postępowe przemiany społeczne i polityczne.

Plakat, rysunek, karykatura są wydatną pomocą w walce o socjalistyczne budownictwo w naszym kraju.

W rozwoju naszej grafiki przykładem jest przodująca grafika radziecka z jej czołowymi przedstawicielami jak: *Kibrík*, *Szmarinow*, *Kukrynixy*, *Prorokowi* inni. Więź łącząca naszych twórców z masami pracującymi oraz zainteresowanie sztuką wśród społeczeństwa, pozwoliły naszym plakacistom, rysownikom i ilustratorom uświadomić sobie, że obowiązkiem ich jest stałe podnoszenie poziomu swej twórczości.

Grafika rumuńska rozwija się w ostrej walce z wszystkim tym co jest wsteczne.

W okresie międzywojennym traktowano grafikę jako niższą kategorię sztuki. Takie dziedziny grafiki jak plakat i ilustracja książkowa były używane prawie wyłącznie albo dla celów reklamy, albo dla ilustrowania książek kryminalnych i pornograficznych. Karykatura polityczna była prześladowana, następnie zakazana przez cenzurę faszystowską, względnie wykorzystywana przez faszystów dla wstecznej, szowinistycznej propagandy.

Niektórzy jednak karykaturzyści w tym okresie walczyli wspólnie z klasą robotniczą, demaskując w rozmaity sposób swą twórczością prawdziwe oblicze faszyzmu.

Wyzwolenie kraju stworzyło dogodne warunki dla szybkiego rozwoju sztuki rumuńskiej. Grafika staje się sztuką wychowującą masy, pełną ideowości i humanizmu. Przyswojenie sobie przez naszych twórców metody realizmu socjalistycznego odbyło się w ostrej walce z poglądami wstecznymi głoszącymi przebrzmiałe i skompromitowane hasła „sztuka dla sztuki“, sztuki beztreściwej, oderwanej od naszej rzeczywistości, dalekiej od ideałów i dążeń naszego narodu.

W ostatnich latach wzrasta różnorodność naszej grafiki. Tematyka jej staje się bogata i wszechstronna.

Spotykamy tu różne formy wyrazu artystycznego: litografię Jeana Steriadi, rysunki Ligii Macovei (pejzaże z Chin), rysunki węglem Vasile Kazar, pejzaż miejski Gheorghe Ivacenco czy Traiana Sfințescu, akwarele Zoltana Andressy, Gheorghe Justera i Marii Constantin, drzeworyty Sabo Bela Gy, rysunki portretowe M. H. Maxy i Gheorghe Nauma.

Podając tych kilka nazwisk pragnę podkreślić jedynie różnorodność zainteresowań twórczych w dziedzinie grafiki.

Jeśli chodzi o ilustrację książkową, należy nadmienić, że jest to dziedzina, która dopiero w obecnym ustroju może się należycie rozwijać. Książki wychodzą u nas w coraz większych nakładach, zdobywając szerokie masy czytelników. Podnosi się

poziom i wzrastają wymagania naszego czytelnika. Podjęcie po wojnie wydawnictwa klasyków literatury rumuńskiej i światowej stwarza odpowiednią podstawę dla rozwoju ilustracji książkowej. W tej dziedzinie pracuje wielu wybitnych grafików, jak: Corneliu Baba (ilustracje do książek M. Sadoveanu), Roni Noel (ilustracje do książek Lwa Tołstoja), Eugen Taru (ilustracje do książek Carageale'a), Coca Cretoiu (ilustracje do książek Creangi), Marcel Cordescu (ilustracje do utworów Lermontowa), A. Stoicescu (ilustracje do książek Złobina), Aurel Liquidii (ilustracje do książek M. Sadoveanu), Pavlin Nazarie, Anastasie Demian, Alexe Alexandru oraz młodzi absolwenci naszych wyższych uczelni plastycznych: Gh. Adoc, Dumitru Negria, Corneliu Danet, Arz Helmuth i inni.

Również i plakat znalazł obecnie właściwe swoje miejsce w rozwoju sztuk plastycznych. Spośród wyróżniających się artystów w tej dziedzinie należy wymienić nazwiska: Iosifa Cova, Nicolae Nazarie, Iosifa Molnara, Petre Granta, Adlera Osvalda. Mimo jednak pewnych osiągnięć plakat nasz nie dorównał jeszcze poziomem innym dziedzinom naszej plastyki.

Najbardziej popularną i lubianą dziedziną grafiki w naszym kraju jest karykatura. Dojrzała ona politycznie, wzrósł jej poziom artystyczny. Karykatura cieszy się wielkim powodzeniem wśród szerokich mas; aktualna w tematyce, oryginalna i pełna inwencji, celnie demaskuje wroga.

Nasi karykaturzyści: Eugen Taru, Iosif Ross, Ion Doru, Mihail Gion, Cik Damadian, Adrian, Lucaci, Al. Jurascu uzyskali dużą popularność zarówno w kraju jak i za granicą.

Osiągnięcia naszej plastyki z lat ostatnich uważamy za dalekie jeszcze od zadawalających. Rosną wymagania naszego narodu w stosunku do sztuki. Plastycy nasi czynią wszelkie starania, aby przełamać występujące jeszcze tu i ówdzie przejawy for-

malizmu i kosmopolityzmu. Chcemy powiązać naszą grafikę jak najściślej z walką i ideałami naszego narodu, nadać jej wyraźny charakter narodowy, aby w pełni godna była miana sztuki rumuńskiej.

Sztuka nasza, mając wybitnych twórców, różni się na skutek indywidualnych odmienności środków wyrazu, wrażliwości i temperamentu, ale zarazem łączy nas — plastyków rumuńskich wspólna idea służenia swą sztuką życiu, szczęściu ludzkości i pokojowi.

SPIS PRAC

Rysunki i akwarele

ALUPI CALIN		
1. Poeta Mihai Codreanu	<i>pastel</i>	56 × 45
ANDRASSY ZOLTAN		
2. Nad rzeką Somes	<i>akwarela</i>	38 × 52
3. Kwiaty	<i>akwarela</i>	41 × 54
4. Jesień	<i>akwarela</i>	45 × 56
ANGHELUTA OCTAV		
5. Praca w Resita	<i>rys. sanguiną</i>	63 × 92
BALTATU ADAM		
6. 13 grudnia 1918 r	<i>rys. kredką</i>	63 × 95
BENE IOSIF		
7. Przed deszczem	<i>akwarela</i>	38 × 52
BITAN ION		
8. Portret Koreańczyka	<i>rys. kredką</i>	33 × 24
BORDY ANDREI		
9. Harcerka	<i>akwarela</i>	27 × 19
10. Uczennica	<i>akwarela</i>	53 × 40
CALAGARU TITINA		
11. Chłopka z okolic Bistrita	<i>rys. węglem i akwarela</i>	57 × 49
CAMARUT MIHAI		
12. Widok na Cetatuie w Iasi	<i>akwarela</i>	41 × 51
13. Widok z Iasi	<i>akwarela</i>	46 × 60

CERBU EVA			
14. Na wycieczce	<i>rys. kredką</i>	43 × 56	
CONSTANTIN MARIA			
15. Zachód słońca nad rzeką Lotru	<i>akwarela</i>	44 × 62	
16. Pejzaż z Brezoi	<i>akwarela</i>	39 × 54	
17. Miting	<i>rys. węglem</i>	31 × 44	
CORDESCU-JEBELEANU FLORICA			
18. Dzieci z Niemiec Zachodnich	<i>rys. węglem</i>	70 × 98	
DUMITRESCU EM.			
19. Poranek	<i>pastel i akwar.</i>	37 × 37	
DUMITRESCU STOICA			
20. Z cierpień wojennych	<i>rys. węglem</i>	42 × 54	
FREIBERG GHEORGHE			
21. Studium	<i>rys. węglem</i>	78 × 40	
GHELMAN LAZAR			
22. Pisarz Sadoveanu wśród dzieci	<i>rys. węglem</i>	51 × 76	
HATMANU DAN			
23. Lekcja gry na oboju	<i>rys. kredką</i>	45 × 40	
24. Mała malarka	<i>rys. kredką</i>	36 × 30	
25. Mihai Busuioc	<i>rys. kredką</i>	35 × 27	
ILIESCU CONSTANTIN			
26. Śpiące dzieci	<i>rys. kredką</i>	43 × 39	
ILIESCU GHEORGHE			
27. Pejzaż z Piatra Neamt	<i>tusz i akwarela</i>	49 × 68	
28. Pejzaż przemysłowy z Piatra Neamt	<i>tusz i akwarela</i>	49 × 69	
ILIUT ANA			
29. Deputowana Maria Dinu	<i>rys. węglem</i>	60 × 41	
30. Chłopka	<i>rys. kredką</i>	42 × 30	
ISER IOSIF			
31. Uczennica szkoły dla analfabetów	<i>rys. kredką i sangwiną</i>	52 × 43	
IVANCENCO GHEORGHE			
32. Widok z Sighisoara	<i>pastel</i>	46 × 61	
33. Plac Centralny	<i>akwarela</i>	31 × 62	
34. Dom „Scinteia“ w budowie	<i>akwarela</i>	36 × 63	

35. Poczta główna	<i>akwarela</i>	50 × 45	
36. Pałac Kultury — Biblioteka Narodowa	<i>rys. kredką</i>	47 × 63	
37. Plac Uniwersytecki	<i>rys. kredką</i>	37 × 63	
JUSTER GHEORGHE			
38. Geo Bogza	<i>akwarela</i>	50 × 40	
KAZAR VASILE			
39. Studium do kompozycji Pintea Haiducul w Baia Mare	<i>rys. węglem</i>	69 × 97	
40. Choraży	<i>rys. węglem</i>	47 × 30	
41. Powstaniec	<i>rys. węglem</i>	50 × 35	
MACOVEI LIGIA			
42. Pluszowe zabawki	<i>akwarela</i>	34 × 45	
43. Dżonki na rzece Tsien-Tang	<i>akwarela</i>	41 × 54	
MANIU-MUTZNER RODICA			
44. Widok na Rynek w Sighisoara	<i>akwarela</i>	31 × 46	
45. Widok na Fortecę w Sighisoara	<i>akwarela</i>	33 × 47	
MANTU NICOLAE			
46. Strajk w Galati, 13.VI.1916 r.	<i>rys. węglem</i>	68 × 107	
MAXY M. H.			
47. Akademik K. H. Zambaccian	<i>rys. węglem</i>	40 × 28	
48. Malarz Marius Bunescu	<i>rys. kredką</i>	42 × 33	
MOSCU ADINA			
49. Chłop z okolic Maramures	<i>rys. ołówkiem</i>	38 × 30	
MUTZNER SAMUEL			
50. Kiermasz w Sighisoara	<i>akwarela</i>	21 × 28	
51. Zabawa na śniegu I	<i>tempera</i>	30 × 41	
52. Zabawa na śniegu II	<i>akwarela</i>	30 × 41	
NAGY BELA ABODI			
53. Ośrodek skupu	<i>tusz</i>	20 × 40	
NAGY IMRE			
54. Poranek nad rzeką Olt	<i>akwarela</i>	54 × 37	
55. Jesień nad rzeką Olt	<i>akwarela</i>	54 × 37	

NEGREA DUMITRU			
56.	Kiedy chłopci nie mogli płacić danin wojewodzie Caragea	<i>rys. węglem</i>	68 × 50
OLARIU IULIAN			
57.	Portret malarza Octav Bancila	<i>tusz lawowany</i>	33 × 30
PELTZ TIA			
58.	Strój świąteczny	<i>pastel</i>	65 × 48
SCHWEITZER-CUMPANA			
59.	Powstanie chłopskie 1907 r.	<i>rys. węglem</i>	123 × 105
60.	Autoportret	<i>rys. węglem</i>	40 × 30
SFINTESCU TRAIAN			
61.	Widok z Sighisoara	<i>akwarela</i>	24 × 32
62.	Jezioro Tekirghiol	<i>akwar. i tempera</i>	19 × 26
63.	Teatr muzyczny w budowie	<i>gwasz</i>	27 × 33
STIUBEI D.			
64.	Dom Wypoczynkowy im. 1 Maja w Mamaia	<i>gwasz</i>	52 × 36
PALLAS IULIA			
65.	Macierzyństwo	<i>akwarela</i>	48 × 36
TEODORU HORIA			
66.	Dolina	<i>rys. kredką</i>	43 × 60
67.	Pejzaż	<i>rys. kredką</i>	64 × 45
VARHELY IMOLA			
68.	Studium do kompozycji	<i>rys. kredką</i>	58 × 41
VETRO ARTUR			
69.	W lesie Hargita	<i>rys. kredką</i>	62 × 46
70.	Rzeczka	<i>rys. kredką</i>	34 × 44

Ilustracja książkowa

ALEXE ALEXANDRU			
71—74.	Ilustracje do książki Milescu de Almos <i>Spartaru Nic</i>	<i>drzeworyt</i>	10 × 12
75—80.	Ilustracje do książki E. Camilara <i>Ognisty ptak</i>	<i>drzeworyt</i>	8 × 17
BABA CORNELIU			
81—89.	Ilustracje do książki M. Sadoveanu <i>Mitrea Cocor</i>	<i>rys. kredką</i>	
IVANCENCO GHEORGHE			
90—94.	Ilustracje do książek E. Turgienie-wa <i>Rudin i Dym</i>	<i>drzeworyt</i>	15 × 13 12 × 19
JIQUIDE A.			
95.	Ilustracja do książki M. Sadoveanu <i>Nicoare Potcoava — Ilinca</i>	<i>rys. kredką</i>	33 × 20
96.	Ilustracja do książki M. Sadoveanu <i>Nicoare Potcoava — Gorascu Harambie</i>	<i>rys. kredką</i>	31 × 22
97.	Ilustracja do książki J. Creanga <i>Wspomnienia — Nichifor Cotcaru</i>	<i>rys. kredką</i>	31 × 22
98.	Ilustracja do książki J. Creanga <i>Wspomnienia — Nastasia Creanga</i>	<i>rys. kredką</i>	31 × 23
99.	Ilustracja do książki J. Creanga <i>Wspomnienia — Dziadek Bodringa</i>	<i>rys. kredką</i>	29 × 22
100.	Ilustracja do książki J. Creanga <i>Wspomnienia — Duchowny Osloban</i>	<i>rys. kredką</i>	29 × 22
MACOVEI LIGIA			
101.	Ilustracja do książki M. Sadoveanu <i>Nada Florilor — Wujek Haralambie</i>	<i>akwarela</i>	37 × 27
NAZARIE PAVLIN			
102.	Ilustracje do książki M. Szólocho-wa <i>Zorany ugór</i>	<i>rys. węglem</i>	24 × 18
PERAHIM JULES			
105—107.	Ilustracje do książki N. Cassian <i>Nica nieustraszony</i>	<i>tusz</i>	24 × 15 14 × 19

108—113.	Ilustracje do książki A. Puszkina <i>Eugeniusz Oniegin</i>	<i>drzeworyt</i>	8 × 15 16 × 12 15 × 11
114—116.	Ilustracje do książki M. Sadoveanu <i>Opowiadania stare i nowe</i>	<i>tusz</i>	22 × 22
RONI NOEL			
117—119.	Ilustracje do książki L. Tołstoja <i>Anna Karenina</i>	<i>tusz</i>	30 × 21
SOICESCU AUREL			
120.	Ilustracja do książki <i>Stiepan Razin</i> — Wojska carskie	<i>drzeworyt</i>	16 × 10
121.	Ilustracja do książki <i>Stiepan Razin</i> — Stiepan i Car	<i>drzeworyt</i>	15 × 10
122.	Ilustracja do książki <i>Stiepan Razin</i> — Wśród chłopów	<i>drzeworyt</i>	15 × 10
123.	Ilustracja do książki <i>Stiepan Razin</i> — Sławiony przez naród	<i>drzeworyt</i>	16 × 10
TARU EUGEN			
124.	Ilustracja do książki Caragiale <i>Zapłata za poświęcenia parlamentarne</i>	<i>tusz</i>	33 × 24
125.	Ilustracja do książki Caragiale <i>Przyjaciele</i>	<i>tusz</i>	31 × 23
126.	Ilustracja do książki Caragiale <i>Telegram</i>	<i>tusz</i>	31 × 23
127.	Ilustracja do książki Caragiale <i>Takie czasy</i>	<i>tusz</i>	32 × 26
ADLER OSVALD			
128.	Portret Antona Panu	<i>drzeworyt</i>	15 × 11
ANGHELUTA OCTAV			
129.	Autoportret	<i>akwaforta</i>	20 × 15
DOBRIAN VASILE			
130.	Chata pisarza Creangi	<i>linoryt</i>	17 × 24
131.	Na granicy wsi	<i>linoryt</i>	16 × 20
132.	Dom malarza Bancila	<i>linoryt</i>	20 × 25
ERDOSZ TIBERIU			
133.	Budowa	<i>akwaforta</i>	32 × 24
134.	Pejzaż I	<i>akwaforta</i>	12 × 17
135.	Pejzaż II	<i>akwaforta</i>	14 × 20
136.	W pociągu	<i>akwaforta</i>	20 × 17

GHEDEON ZOLTAN			
137.	Widok z miasta Cluj	<i>akwaforta</i>	24 × 16
138.	Na brzegu rzeki Somes	<i>akwaforta</i>	12 × 16
HERMANN HANS			
139.	Budowa hali montażowej	<i>akwaforta</i>	40 × 26
140.	Resinari	<i>akwaforta</i>	19 × 24
141.	Forteca w Sighisoara	<i>monotypia</i>	39 × 32
142.	Z dawnego Sibiu	<i>monotypia</i>	29 × 24
IUGA SIMION			
143.	Portret Gh. Gheorghiu Dej	<i>akwaforta</i>	22 × 18
NICOS FRED			
144.	Bitwa pod Podul Inalt	<i>akwaforta</i>	40 × 49
145.	Pejzaż z okolic Gorj	<i>akwaforta</i>	22 × 26
NAUM GHEORGHE			
146.	Rybacy gotują strawę	<i>akwaforta</i>	20 × 24
147.	Widok z portu Braila	<i>monotypia</i>	22 × 28
148.	Ośrodek rybacki w Braila I	<i>drzeworyt</i>	40 × 30
149.	Moczary w Braila I	<i>drzeworyt</i>	39 × 29
150.	Ośrodek rybacki w Braila II	<i>drzeworyt</i>	38 × 28
151.	Widok na kanał w Braila	<i>drzeworyt</i>	39 × 30
152.	Moczary w Braila II	<i>drzeworyt</i>	32 × 50
153.	Moczary w Braila III	<i>drzeworyt</i>	40 × 27
PANTU STELIAN			
154.	Maria Cinca	<i>akwaforta</i>	32 × 25
STERIADI JEAN			
155.	Matka artysty	<i>litografia</i>	50 × 40
156.	Dziewczęta przy fortepianie	<i>litografia</i>	43 × 33
SZABO BELA GY			
157.	Przedwiośnie	<i>drzeworyt</i>	42 × 49
158.	W lesie	<i>drzeworyt</i>	50 × 38
159.	Skowronki	<i>drzeworyt</i>	24 × 30
160.	Kwiaty	<i>drzeworyt</i>	40 × 49
161.	Widok na Minastur	<i>drzeworyt</i>	40 × 60
162.	Mostek	<i>drzeworyt</i>	41 × 60
163.	Łąka	<i>drzeworyt</i>	49 × 42
164.	Letni deszcz	<i>drzeworyt</i>	40 × 60

Plakati

ADLER OSVALD	
165. Anton Pan	oryginał
COVA IOSIF	
166. ...będziemy pamiętać	oryginał
DRALCE	
167. Chwała młodym przodownikom górnictwa	oryginał
168. Bukareszt — miejsce spotkania młodzieży świata	oryginał
GRANT PETRE	
169. Wystawa Sztuki Ludowej w Berlinie	oryginał
KROMER BELLA	
170. 2 października — Święto Armii	oryginał
171. Święto Marynarki	oryginał
MOLNAR IOSIF	
172. Sztuka ludowa	oryginał
173. Wystawa przemysłowa Ch. R. L.	oryginał
174. Eliminacje zespołów tańca ludowego	oryginał
NAZARIE PAVLIN	
175. Czas rozpocząć zbiory	oryginał
176. Wybrany przez naród	oryginał
PLACINTA CONSTANTIN	
177. Pokój i przyjaźń	oryginał
POLAC	
178. Serdeczna miłość	oryginał
POPESCU NICOLAE	
179. Na cześć festiwalu	oryginał
SCHON ILIE	
COSTURIN GHEORGHE	
180. Trzeźwa myśl, bohaterska pięść	oryginał
181. Z roku na rok krzepnie nasza przyjaźń	oryginał
182. Manifest Rewolucji Październikowej wskazuje nam drogę	oryginał

Karykatura

AUERBACH RIK	
183. Ostatni przebój z Bonn: Paris, je t'aime!	akwarela 62 × 46
184. Zdelegalizowanie Partii Komunistycznej w świetle konstytucji USA	akwarela 62 × 44
185. Paw	akwarela 42 × 62
186. Mania okólników	akwarela 53 × 36
ALEXE ALEXANDRU	
187. W Bernie	tusz i akwarela 32 × 23
COBAR NELL	
188. Co się stało? Pali się? — Nie — Szef prosi o szklanekę wody	tusz i akwarela 30 × 60
DAMADIAN CIK	
189. Wrogowie klasowi w poszukiwaniu autora. Literat X: To nie moja dziedzina. Ja piszę opowieści historyczne	tusz i akwarela 42 × 46
190. Gniazdo „Żelaznej Gwardii“	tusz 45 × 33
191. Bohater pozytywny	tusz i akwarela 57 × 41
192. „Damenvaltz“	tusz i akwarela 57 × 40
DORU ION	
193. Wstąpił do piekieł, po drodze mu było...	akwarela 52 × 35
194. Samokrytyka	akwarela 50 × 35
195. Przed dyrektorem jest jeszcze „sekretarka“	akwarela 37 × 50
196. Myszy hałasują, kiedy pana nie czują	akwarela 26 × 33
GANESCU	
197. Architekt	akwarela 58 × 32

GHIRIAC GHEORGHE

198. Ekonomiczne trudności Anglii *tusz i akwarela* 52 × 35

GION MIHAIL

199. Bajka o pewnym podaniu *tempera* 65 × 52

JURASCU N.

200. Bez uprzedzeń rasowych *akwarela* 50 × 39

LERU H.

201. Takie czasy, mon cher — nie nie
można dostać — ? *akwarela* 52 × 33

ROSS IOSIF

202. Tak robią niektórzy...
Lwy w krytyce, owieczki w samo-
krytyce *akwarela* 50 × 62

203. Kłopoty biznesmana *tusz i akwarela* 38 × 54

204. Przestępczość w USA. Mc Carthy:
Jesteś aresztowany, pozwoliłeś so-
bie zrobić biały posąg z „czarnego“ *akwarela* 35 × 27

205. Tylko ślepy nie widzi góry Taiszan *akwarela i tusz* 39 × 29

206. Aktor Birlic *akwarela i tusz* 39 × 29

207. Aktor Radu Beliganu *akwarela i tusz* 39 × 30

TARU EUGEN

208. Niech się co chce dzieje, ja jestem
zaasekurowany *tempera* 56 × 39

209. Bo znów tak dobrze nie ma, byś
chronił ukryciem i głowę przed
rozterką i pupę przed biciem *akwarela* 37 × 25

210. Jak przyjmują niektórzy krytykę *akwarela* 39 × 26

211. Jak nie z sufitu, to z brzucha *akwarela* 36 × 25

212. W Egipcie siedzi się niewygodnie *tempera* 56 × 45

213. Neutralność — nie nie widzę, nie
nie słyszę *tempera* 38 × 61

214. Wydana została nowa książka...
„Krytyk literacki na polowaniu...“ *akwarela* 31 × 38

215. Jak się da, to się zrobi... *rys. kredką* 40 × 28

VOINESCU ROMEO

216. Tylko niektórzy „fachowcy“ nie do-
cenili realistycznej sztuki rumuń-
skiej na Wystawie Biennale w
Wenecji *akwarela i tusz* 41 × 61

Drobne formy graficzne

ADLER OSWALD

217. Projekt znaczka — Barbu Iscovescu *tusz i gwasz* 18 × 11

218. Projekt znaczka — Barbu Iscovescu *tusz* 15 × 9

MUELLER CRISTEA

219. Okładka do książki *Deutsche Dich-
ter der R. V. R.* *tempera* 22 × 16

220. Okładka do książki *Współczesna
poezja węgierska* *tempera* 24 × 16

221. Okładka do książki *Nowa poezja
w Rumuńskiej Republice Ludowej* *tempera* 24 × 16

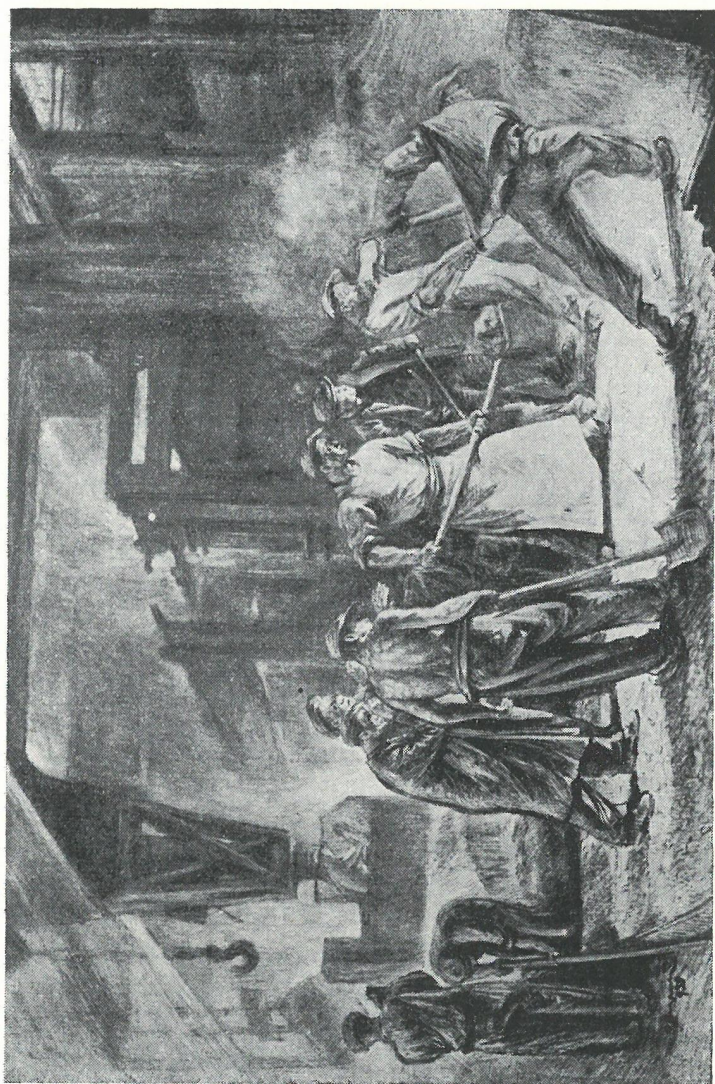
ZAINCA

222. Projekt znaczka — N. Balcescu *tempera* 14 × 12

SIMION IUCA
Portret Tow. Gh. Gheorghiu Dej

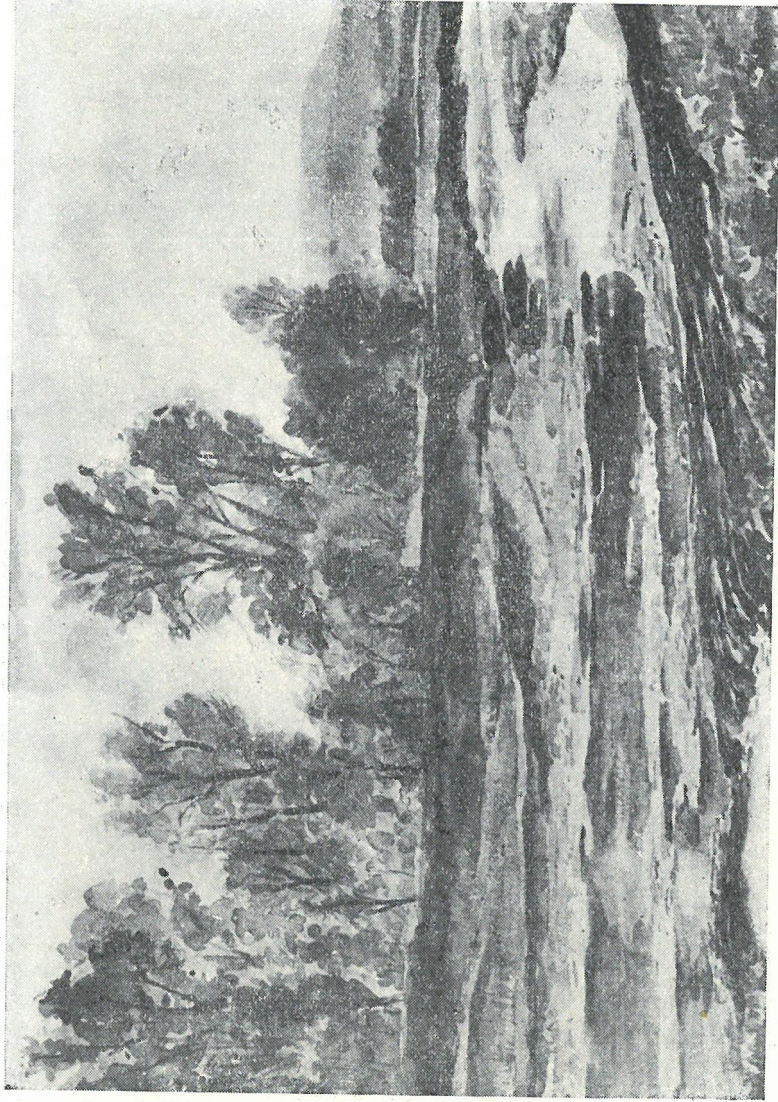
Na okładce VASILE KAZAR - Powstaniec

OCTAV ANGHELUTA
Praca w Resita

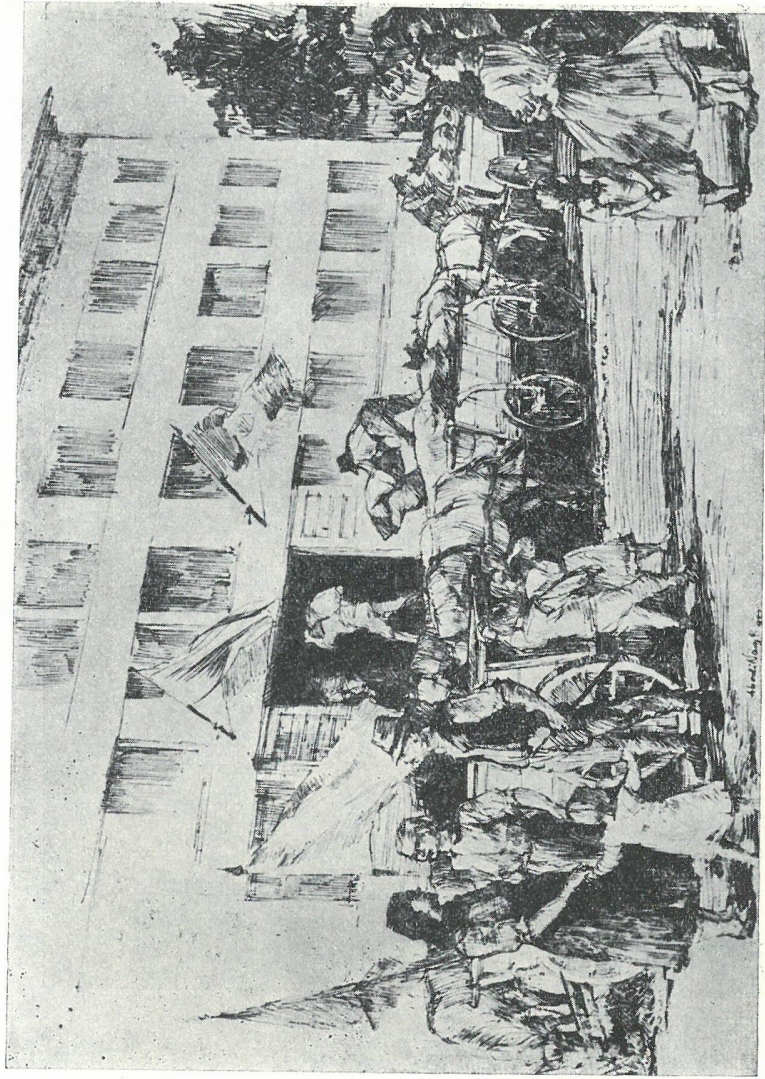
IOSIF ISER
Uczennica szkoły dla analfabetów

ZOLTAN ANDRASSY
Nad rzeką Someș

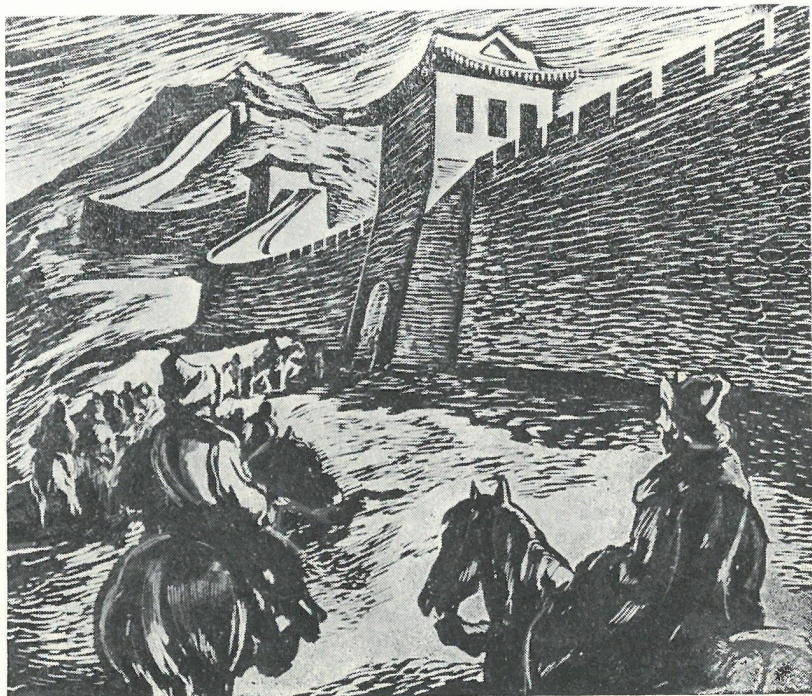
MIHAI CAMARUT
Widok z Iași

ABODI NAGY BELA
Ośrodek skupu

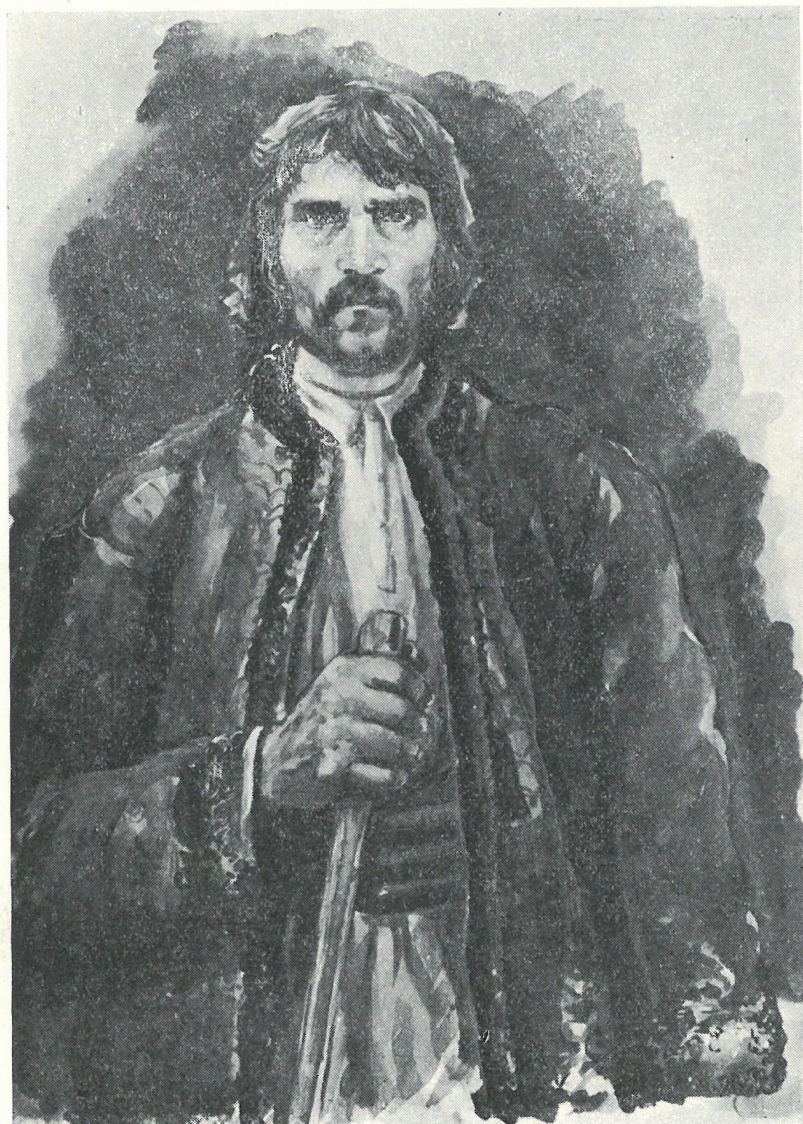

TRAIAN SFINTESCU
Widok z Sighisoara

ALEXANDRU ALEXE

Ilustracja do książki *Milescu de Almos Spartaru Nic*

LIGIA MACOVEI

Ilustracja do książki M. Sadoveanu *Nada florilor — wujek Haralambie*

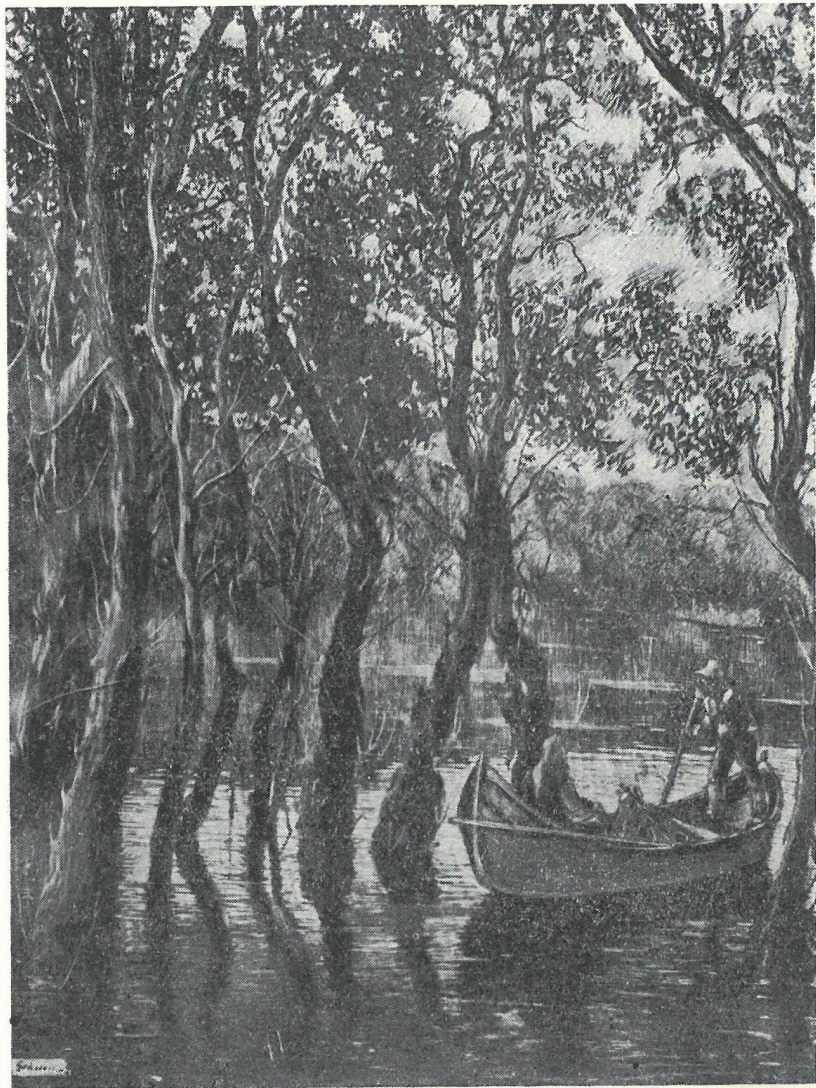
NOEL RONI

Ilustracja do książki L. Tołstoja *Anna Karenina*

AUREL SOICESCU

Ilustracja do książki *Stiepan Razin* — Sławiony przez naród

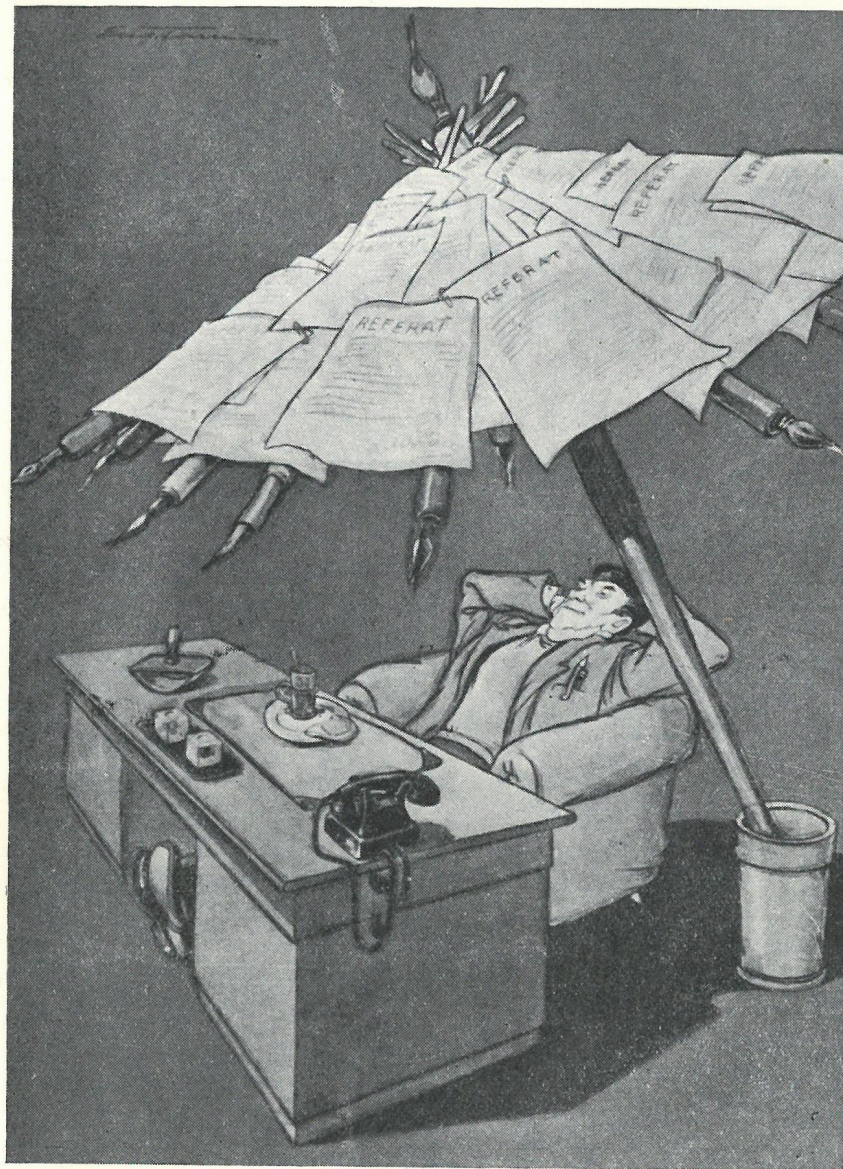
GHEORGHE NAUM
Moczary w Braila I

JEAN AL. STERIADI
Dziewczęta przy fortepianie

IOSIF COVA
...Będziemy pamiętać

EUGEN TARU
Niech się co chce dzieje, ja jestem zaasekurowany

EUGEN TARU
Jak przyjmują niektórzy krytykę...

S